
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מקומה של ההשכלה הגבוהה במאה ה-21 - 3005

תאריך עדכון אחרון 19-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ניהול מלכ"רים וארגונים קהילתיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר רוית מזרחי-שטלמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ravit.mizrahi@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מאז שהוקמו האוניברסיטאות הראשונות לפני יותר מאלף שנה, אנו עדים לעלייה יוצאת דופן של אוניברסיטאות ברחבי העולם. לאורך השנים האוניברסיטאות השתנו ללא הרף והפכו מרכזיות להופעתה של חברת ידע גלובלית. עם זאת, לאורך השנים אוניברסיטאות עומדות במרכז של ביקורת רבה העוסקת בהיותן מגדלי שן, ובחוסר היכולת שלהן להשפיע על החברה בכללותה. קורס זה מבקש להתבונן במבט הוליסטי על האתגרים, ההזדמנויות והחידושים המגדירים אוניברסיטאות בעידן המודרני. נבין את הניגוד בין הדיונים הנוכחיים הרבים על משבר, שינויים ושונות באוניברסיטאות לבין ההצלחה חסרת התקדים של אחד מהמוסדות הגדולים של החברות שלנו. באמצעות דיונים ביקורתיים, חקר מקרים ודוברים אורחים, נבין את טבען הרב-גוני של אוניברסיטאות מודרניות ותפקידן בעיצוב החברה, הכלכלה והידע.

מטרות הקורס:

1. התבוננות ביקורתית על מקומה של האוניברסיטה במאה ה-21.
2. הבנת ההתפתחות ההיסטורית של האוניברסיטאות וההשכלה הגבוהה בעולם ובישראל.
3. בחינת חלופות אפשריות למוסד האוניברסיטאי עצמו ו/או לתוכניות הלימודים אותן הוא מציע.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לתאר את התהליך ההיסטורי של התפתחות האוניברסיטאות ומערכת ההשכלה הגבוהה בעולם ובישראל.
2. לבחון באופן ביקורתי את תפקידי מערכות ההשכלה הגבוהה במאה ה-21.
3. להציג חלופות לתכני לימוד, תכניות לימודים ואופני הוראה.
4. דיון בחקר מקרה

דרישות נוכחות (%):

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

השכלה גבוהה בעידן המודרני
מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל
יתרונות ההשכלה הגבוהה
אתגרי ההשכלה גבוהה
חלופות להשכלה גבוהה

חומר חובה לקריאה:

גורי-רוזנבלית, ש. (2005). אוניברסיטה: מקורותיה האידיאיים והתגלמויותיה המגוונות, עיונים בחינוך, עמודים 23-68.

Frank, D. J., & Meyer, J. W. (2007). *Worldwide expansion and change in the university. Towards a multiversity*, edited by Krücken, Kosmützky and Torka, Transcript Verlag, 19-44.

דוידוביץ, נ. ועירם, י., (2005) על פרשת דרכים: השפעתן של המכללות האזוריות על מפת ההשכלה הגבוהה בישראל, עיונים בחינוך, עמודים 312-340.

Ma, J, Pender, M., and Welch, M.,. (2016). *Education Pays 2016: The Benefits of Higher Education for Individuals and Society*. Trends in Higher Education Series. College Board.

Murray, J. (2009). *The wider social benefits of higher education: What do we know about them?*. *Australian Journal of Education*, 53(3), 230-244.

Bloom, D. E., Hartley, M., & Rosovsky, H. (2006). *Beyond private gain: The public benefits of higher education*. In *International handbook of higher education*, Dordrecht: Springer Netherlands, pp. 293-308.

בר-חיים, א. ושביט, י. (2018). התרחבות ההשכלה הגבוהה, שוויון כלכלי ושוויון הזדמנויות, מגמות, נג(1), עמודים 101-124

Zusman, A. (2005). *Challenges facing higher education in the twenty-first century*. *American higher education in the twenty-first century: Social, political, and economic challenges*, 2, 115-160.

יובג, א. ומקדוסי, ע. (2018), עמדות הסגל כלפי קפיטליזם אקדמי באוניברסיטאות בישראל, מגמות, נג(1), עמודים 125-158.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
20 %
נוכחות / השתתפות בסיוור 10 %

מידע נוסף / הערות: